

”האחר הוא אני, אבל...”:

בין קבלה לדחייה בעבודה עם מורים עם מוגבלות פיזית

נועה טל-אלון, אוניברסיטת בר-אילן, noata0@gmail.com

פרופ' אורלי שפירא-לשצ'ינסקי, אוניברסיטת בר-אילן, orly.Shapira@biu.ac.il

רקע: בשנים האחרונות נעשה ניסיון במערכת החינוך לקדם את שילובם של תלמידים עם מוגבלות בחינוך הרגיל תוך הובלת פעילויות חינוכיות להטמעת ערכי סובלנות, הכלה והכרת האחר. מטרת התוכנית שנקראה ”האחר הוא אני” הייתה להוביל מהלך חינוכי מקיף המושתת על ערכים של כבוד ורגישות כלפי הזולת באשר הוא, מתוך הבנה ש”האחר” נמצא בכל אחד (האחר הוא אני, משרד החינוך ; שמש, 2012).

מטרות: בעוד מחקרים רבים נערכו אודות עמדות מנהלים ביחס לשילוב תלמידים, מטרת המחקר להעמיק את הידע וההבנה אודות התפיסות של מנהלים ביחס לשילובם של מורים עם מוגבלות פיזית בבתי הספר. המחקר הינו חלק מעבודת דוקטורט העוסקת בדילמות האתיות העולות מתעסוקת מורים עם מוגבלויות פיזיות. המחקר מאפשר הבנה מעמיקה של עמדות מנהלי בתי ספר לגבי העסקת מורים עם מוגבלות פיזית ומציף את הקשיים וההצלחות כתוצאה משילובם במערכת החינוך.

שיטה: מחקר זה נעשה בגישה איכותנית- פרשנית המאפשרת לנחקרים לספר את סיפורם במילים שלהם. לצורך עריכת המחקר נערכו ראיונות עומק עם 18 מנהלי בתי ספר אשר מעסיקים בבית ספרם לפחות מורה אחד עם מוגבלות פיזית. המנהלים התבקשו לספר באופן חופשי על החוויה האישית שלהם בהעסקת מורה עם מוגבלות. מדגם המחקר היה מגוון בכדי לשקף תמונה רחבה של הסוגיה כמקובל במחקר האיכותני.

ממצאים: מתוך ממצאי המחקר עולה כי כל המנהלים אשר השתתפו במחקר הביעו תמיכה ברעיון השילוב של מורים עם מוגבלות בבית הספר. עם זאת חלק מהמנהלים הציגו קשיים גדולים בהתמודדות עם המורים ואף השתמשו בביטויים קשים וסטיגמטיים ביחס למורים עם המוגבלות. מיעוט המנהלים הציגו חשדנות והאשמות כלפי המורים הללו. בעוד חלק מהמנהלים חוו את ההתמודדות עם הקשיים כאתגר, קבוצת המנהלים אשר השתמשה בביטויים פוגעניים ראתה בקשיים מכשול שלא ניתן להתגבר עליו.

תרומות ומחקרי המשך: חשיבותו של מחקר זה טמונה בכך שהתמות שעלו ממנו מציפות את הצורך במערך תמיכה למנהלים אשר מעסיקים מורה עם מוגבלות בבית ספרם ואת החשיבות שבהגדרת נהלים ברורים אודות מחויבותם של המנהלים לשמירה על זכויותיהם של מורים עם מוגבלות אשר עובדים במערכת החינוך.